

ÇİN'İN SUUDİ ARABİSTAN HAZIR GİYİM PAZARINDAKİ DURUMU

Çin, Suudi hazır giyim pazarına 1990'ların başında girmesine rağmen ürünleri burada son derece tutulmuştur. Çin hazır giyimi, bir çok ülkenin markalı ürünlerinin yerini alarak Suudi pazarında büyük bir atılım yapmıştır. Çin, 1994'ten beri Suudi hazır giyim pazarının tartışmasız lideri olmuş ve bugüne kadar da bir değişiklik olmamıştır. Çin, sadece liderlik konumunu sürdürmekle kalmamış, pazar payını da sürekli olarak artırmıştır. 1999'un ilk üç ayında, Suudi hazır giyim ithalatının %34'ünü karşılamıştır. Oysa bu oran 1998'in tamamı için %33, 1994'te ise %20 olarak gerçekleşmiştir. Çin'in bu ülkeye cari fiyatlarla toplam hazır giyim ihracatı 1994'te 439 milyon SR (Suudi Arabistan Riyali), 1998'de 1041 milyon SR, 1999'un ilk üç ayında ise 207 milyon SR olarak gerçekleşmiştir.

SUUDİ ARABİSTAN'A HAZIR GİYİM İHRACATI YAPAN BAŞLICA ÜLKELER

ÜLKE	1994		1997		1998		1999 (ilk üç ay)	
	Değer	%	Değer	%	Değer	%	Değer	%
ÇİN	438,7	19,8	821,9	28,5	1 040,8	32,9	207,2	34,2
ENDONEZYA	137,0	6,2	272,1	9,4	263,5	8,3	41,6	6,9
TAYLAND	191,3	8,6	205,0	7,1	213,6	6,8	29,1	4,8
İTALYA	174,7	7,9	181,3	6,3	175,3	5,5	22,8	3,8
HİNDİSTAN	58,5	2,6	132,9	4,6	171,2	5,4	32,4	5,3
FRANSA	123,3	5,6	98,2	3,4	103,1	3,3	19,4	3,2
TAYVAN	100,1	4,5	144,1	5,0	96,9	3,1	7,2	1,2
TÜRKİYE	125,7	5,7	95,5	3,3	96,4	3,0	19,5	3,2
İSPANYA	37,5	1,7	68,9	2,4	93,0	2,9	13,6	2,2
İNGİLTERE	67,2	3,0	77,5	2,7	85,5	2,7	10,5	1,7
G.KORE	90,8	4,1	59,7	2,1	66,9	2,1	7,0	1,2
TOPLAM	1 544,8	69,6	2 157,1	74,8	2 406,2	76,1	410,3	67,7
DİĞER	676,2	30,4	725,5	25,2	757,3	23,9	195,4	32,3
TOPLAM	2 221,0	100,0	2 882,6	100,0	3 163,5	100,0	605,7	100,0

Kaynak: Saudi Commerce & "Import Statistics" published by the Central Department of Statistics (Foreign Trade), Ministry of Planning, K.S.A.

Çin, her türlü hazır giyim ihracatı konusunda (erkek, kadın ve çocuk giyimi) bu pazarda büyük bir üstünlük sağlamıştır. 1998'de, erkek giyim ihracat tutarı 480 milyon SR olup, takım elbiseler 245 mil-yon SR ile en önemli üründür. Başlıca diğer ürünler; gömleklerin de içinde yer aldığı diğer erkek kıyafetleri (67 milyon SR), lastik veya plastik menşeli mont ve spor giyim (51 milyon SR), iç giyim (32 milyon SR), örme jarseden elbiseler, tişört, pantolon, ceket ve gece kıyafetleridir.

1998'de Çin'in bayan giyim ihracatı 307 milyon SR, çocuk giyim ihracatı 34 milyon SR'dir.

REKABET HALİNDEKİ ÜLKELER

Endonezya, Suudi hazır giyim pazarında en büyük ikinci tedarikçidir. 1998'deki ihracatı, bir önceki yıla göre %3,2'lik düşükle 264 milyon SR olarak gerçekleşmiştir. 1998'deki en önemli ihraç ürünleri erkek ve bayanlar için sentetik elyaftan ve diğer tekstillerden yapılmış takım elbiseler (50 milyon SR) ve diğer kıyafetlerdir (44 milyon SR).

Tayland bu pazarda üçüncü tedarikçidir. 1998'deki toplam hazır giyim ihracatı 214 milyon SR'dir. Erkek ve bayanlar için sentetik kumaş ve diğer tekstillerden yapılmış takım elbiseler en önemli ihraç maddeleridir (45 milyon SR).

Suudi giyim pazarındaki diğer önemli tedarikçiler İtalya, Hindistan, Fransa, Tayvan, Türkiye, İspanya, İngiltere ve Güney Kore'dir.

Suudi Arabistan'ın bir çok ülkeden yaptığı giyim ithalatı düşerken Çin, Endonezya, Hindistan ve İspanya'dan yaptığı ithalat artış göstermektedir. Endonezya'nın pazar payı 1994'te %6,2 iken 1998'de %8,3'e, aynı dönemde Hindistan'ın %2,6'dan %5,4'e, İspanya'nın ise %1,7'den %2,9'a yükselmiştir.

Diğer bir çok ülke, çeşitli oranlarda pazar paylarını kaybetmişlerdir. Pazar payları G. Kore'nin %4,1'den %2,1'e, Tayvan'ın %4,5'ten %3,1'e, Türkiye'nin %5,7'den %3'e düşmüştür. Aynı şekilde Tayland'ın pazar payı %8,6'dan %6,8'e gerilemiştir. İspanya dışındaki batı ülkelerinin pazar payı da azalmıştır. 1994-1998 döneminde, İtalya'nın %7,9'dan %5,5'e, Fransa'nın %5,6'dan %3,3'e ve İngiltere'nin %3'ten %2,7'ye düşmüştür. Diğer ülkelerin toplam pazar payları da %30'dan %24'e gerilemiştir.

Bütün bunlardan çıkan sonuca göre Çin, Suudi hazır giyim pazarında sadece pazar payını önemli ölçüde artırmakla kalmamış aynı zamanda pazardaki önemli ülkelerin de yerini almıştır. Hem gelişmiş ülkeler hem de gelişmekte olan ülkeler Çin'e karşı pazar paylarının bir kısmını kaybetmişlerdir. Çin, düşük fiyatlı ürünler yanında yüksek fiyatlı moda giyimindeki pazar payını da artırmıştır.

Suudi hazır giyim pazarında Çin'in inanılmaz yükselişinin nedenleri araştırıldığında tüketicinin, Çin ürünlerini hem fiyat hem de kalite yönünden tercih ettiği anlaşılmaktadır. En basit açıklama ile Çin'in düşük fiyatlarının tüketiciyi etkilediği söylenebilir. Ancak, Çin'in uzunca bir dönem sayılabilecek sürede satış miktarını sürekli ve önemli miktarda artırması sadece düşük fiyatlarla açıklanamaz. Çünkü, tüketici düşük kalitede bir ürünü, fiyatı düşük olsa bile ikinci kez tercih etmeyecektir. Bu nedenle Çin'in başarısında düşük fiyatlar yanında ürünün kalitesinin de etkili olduğu söylenebilir.

BAŞLICA ÜLKELERDEN SUUDİ ARABİSTAN'A YAPILAN İTHALATTA ÇEŞİTLİ GİYİM ÜRÜNLERİNİN FİYATLARI (1998, SR olarak c.i.f. fiyat/kg.)

Örme Erkek Gömlekleri

Çin	32,3
Hindistan	23,6

Tayland	18,2
ABD	99,7
İngiltere	76,0

**Erkekler için Takım Elbise
(Sentetik elyaftan, örme olmayan)**

Çin	19,7
Pakistan	20,0
Hindistan	25,7
Tayland	18,4
Endonezya	19,9
İtalya	258,2

**Erkekler için Takım Elbise
(Diğer tekstillerden, örme olmayan)**

Çin	17,3
Pakistan	11,5
Hindistan	19,2
Tayland	17,0
Singapore	13,0
Tayvan	26,2
Almanya	150,2
İngiltere	28,4
İtalya	125,9
İspanya	43,5

**Bayanlar için elbiseler
(Sentetik elyaftan, örme olmayan)**

Çin	14,6
Hindistan	26,9
Tayland	19,3
Pilipinler	11,9
Endonezya	18,4
ABD	78,7
Almanya	65,0
İngiltere	121,6
Fransa	111,1

**Bayanlar için elbiseler
(Diğer tekstillerden, örme olmayan)**

Çin	25,5
Pakistan	10,1
Hindistan	34,9
Tayland	25,5
Hong Kong	50,9
Suriye	23,5

ABD	70,3
İngiltere	109,1
Fransa	64,6

**Bayanlar için gömlekler
(Sentetik elyaftan, örme olmayan)**

Çin	27,2
Hindistan	17,1
Tayland	34,8
Endonezya	19,3
ABD	69,1
İngiltere	92,9
Fransa	73,2
İtalya	98,0
İspanya	52,3

Kaynak: Saudi Commerce & "Import Statistics" published by the Central Department of Statistics (Foreign Trade), Ministry of Planning, K.S.A.

HAZIR GIYİM İÇİN SUUDİ ARABİSTAN'IN FİYAT İNDEKSİ (1998=100)

ÜRÜN	Ağustos 92	Ağustos 97	Ağustos 98	Ağustos 99
Erkekler için giyim eşyası	102,7	99,1	97,0	93,5
Batıya özgü takım elbiseler	91,6	72,8	72,8	65,8
Pantolon	89,5	72,7	72,3	67,5
Gömlek	102,7	94,9	84,1	83,8
Bayanlar için giyim eşyası	94,3	82,5	81,4	76,0
Yazlık elbiseler	86,4	69,9	68,2	55,1
Kışlık elbiseler	87,5	77,4	75,0	69,2
Bol pantolonlar	86,6	82,4	82,6	63,8

Kaynak: Saudi Commerce & "Import Statistics" published by the Central Department of Statistics (Foreign Trade), Ministry of Planning, K.S.A.

Toplam Suudi hazır giyim ithalatı, 1994'te 2 221 milyon SR iken 1997'de 2 882 milyon SR'ye, 1998'de 3 164 milyon SR'ye yükselmiştir. Dört yıllık kısa bir dönemde giyim ithalatı %43'lük bir artış göstermiştir.

İç üretim ve ithalattaki büyüme trendi göz önüne alındığında Suudi hazır giyim pazarının büyü-meye devam edeceği tahmin edilmektedir. Bu trendin devam etmesinde %3,5 gibi büyük bir nüfus artış hızı, kişi başına düşen gelirin yüksek olması (6-7 bin dolar) ve bunun sonucu olarak alım gücünün yüksekliği etkili olmaktadır.

Suudi pazarında Çin'den yapılan ithalatın artması ve büyüyen rekabet, giyim fiyatlarının düşmesine yol açmıştır. İç üretim, artmasına rağmen, ithalatla kıyaslandığında son derece düşüktür.

Suudi hayat standart indeksleri incelendiğinde tüm hazır giyim ürün fiyatlarının son bir kaç yıldır düştüğü görülmektedir. Bu da tüketicilere yeni harcama olanakları sağlamaktadır.

TÜKETİM MALLARI PAZARINDA DURUM

Giyimden başka, Çin ayakkabı, bavul, çanta, saat, oyuncak ve elektronik eşya gibi çok çeşitli dayanıklı ve dayanıksız eşyaları Suudi pazarına sürmekte oldukça başarılı olmuştur.

Çin, Suudi pazarına 1998'de, 271 milyon SR'lik ayakkabı, 186 milyon SR'lik bavul ve çanta ve yaklaşık 100 milyon SR'lik oyuncak ihraç etmiştir. Çin'in bu alanda o kadar yüksek bir başarı sağlamıştır ki, bundan yerli sanayi de son derece olumsuz etkilenmiştir.

Çin, Suudi Arabistan'a şeker ve şeker pancarı da ihraç etmektedir. 1998'deki ihracatı 120 milyon SR'nin üzerinde gerçekleşmiştir. Çin'in ihtiyaç ettiği diğer ürünler ise yiyecek maddeleri, plastik eşyalar, lastik, kumaş, battaniye ve elektronik eşyalardır.

Çin, Suudi Arabistan pazarındaki ilk on tedarikçiden biridir. 1998'deki toplam ihracatı 3,6 milyar SR'dir. 1999'un ilk üç ayındaki ihracatı ise 850 milyon SR civarındadır.

İki ülke arasındaki ticari ilişkiler gelişmektedir. Ticari ve ekonomik işbirliğini ilerletmek için her iki taraf da, ortak çalışmalarını üst düzey yetkilileri ile yürütmektedir. Suudi Aramco'nun katılacağı, Çin'de kurulacak rafineri ortak yatırımına ilişkin imzalanan son anlaşma, planlanan işbirliğine bir örnektir.

Çin, devasa nüfusu ve büyüyen ekonomisi ile dünyanın en büyük pazarlarından biridir. Çin'in Dünya Ticaret Örgütü'ne (WTO) girişi için yeşil ışık yakılmasıyla kapıları dış ülkelere daha çok açılacak ve Suudi Arabistan'ın petrol dışındaki ihracatı artacaktır.

Kaynak: Saudi Commerce and Economic Review January 2000. No.69 (s: 33-37)

Hazırlayan: Ümit Sevim, Sanayi Dairesi Uzman Yardımcısı, AR-GE İnfö Nisan 2000